

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

w sprawie **D. G.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i innych

w Izbie Karnej

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2025 roku

na posiedzeniu bez udziału stron

sprawy w przedmiocie pisma sygnalizującego potrzebę wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 października 2024 r., sygn. akt II AKa 159/24, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21 lutego 2024 r., sygn. akt III K 211/23 oraz postępowania kasacyjnego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego

z dnia 5 czerwca 2025 roku, sygn. akt I KK 92/25,

na podstawie art. 542 § 4 k.p.k., art. 540 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

1. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 października 2024 r., sygn. akt II AKa 159/24;

2. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2025 roku, sygn. akt I KK 92/25;

3. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 30 września 2025 roku skazany D. G. przesłał do Sądu Najwyższego pismo sygnalizujące potrzebę wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 października 2024 r., sygn. akt II AKa 159/24 oraz postępowania kasacyjnego zwieńczonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2025 roku, sygn. akt I KK 92/25. W argumentacji wniosku wskazano, że zarówno w rozpoznawczym postępowaniu sądowym w obu instancjach, jak i w postępowaniu kasacyjnym zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza wymieniona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na udział w składzie Sądu Okręgowego we Wrocławiu sędziego X. Y., w składzie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu sędziów X.1 Y.1 i X.2 Y.2 oraz w składzie rozpoznającego kasację Sądu Najwyższego sędziego Pawła Kołodziejskiego, którzy na swe urzędy powołani zostali na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz innych ustaw.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Przypomnieć trzeba, że zarówno w orzecznictwie, jak i piśmiennictwie zgodnie wskazuje się, iż wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. np. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2005 r. sygn. I KZP 5/05). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje po stronie sądu, do którego skierowano ów wniosek, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2022 r., sygn. IV KZ 55/21). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2021 r., sygn. V

KZ 39/21). Okoliczności w nim podniesione mogą jedynie zostać zweryfikowane z urzędu. Pismo winno zatem zostać potraktowane jako sygnalizacja potrzeby wznowienia postępowania z urzędu i w takim trybie ocenione.

Bezspornym pozostaje, że wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 października 2024 r., sygn. II AKa 159/24, został poddany kontroli nadzwyczajnej na skutek kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego. Dostrzec przy tym trzeba, że kwestia zaistnienia w postępowaniu apelacyjnym bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. była przedmiotem wniesionej kasacji i została zbadana w tym postępowaniu, na co wprost wskazuje uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2025 roku, sygn. akt I KK 92/25. Powyższe w sposób oczywisty niedopuszczalnym czyni ponowne rozpoznanie tożsamego zarzutu w postępowaniu wznowieniowym. Zgodnie z dyspozycją art. 542 § 4 k.p.k. wznowienie postępowania nie może nastąpić z przyczyn wymienionych w § 3 tego przepisu, tj. z powodu uchybień stanowiących bezwzględne przyczyny odwoławcze wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. Z przepisu tego wynika zatem wprost, że wznowienie postępowania z urzędu może nastąpić w wypadku zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ale tylko wówczas, gdy nie były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji. *Ratio legis* regulacji z art. 542 § 4 k.p.k. służyć ma przeciwdziałaniu ponawianiu weryfikacji zaistnienia bezwzględnych podstaw odwoławczych, po dokonaniu tej czynności przez Sąd Najwyższy. W sprawie kasacyjnej o sygn. I KK 92/25 jednoznacznie uznano tożsamy zarzut za oczywiście bezzasadny, na co wprost wskazuje uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2025 roku. W sytuacji więc, gdy obecnie skazany ponownie podniósł kwestię nienależytej obsady sądu *ad quem*, Sąd Najwyższy musi przyjąć, iż było to już przedmiotem orzekania w trybie kasacji w rozumieniu art. 542 § 4 k.p.k., a co za tym idzie – stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu odnośnie do sygnalizowanej w tym zakresie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy dostrzega przy tym, iż zarzut kasacyjny dotyczył wyłącznie składu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, jednak argumentacja poczyniona przez

Sąd Najwyższy w rozpoznaniu kasacji zachowuje pełną aktualność także odnośnie do składu Sądu Okręgowego we Wrocławiu w kontekście sygnalizowanych obecnie przez skazanego kwestii i oceniając pismo sygnalizacyjne w postępowaniu wznowieniowym w kontekście składu sądu I instancji Sąd Najwyższy uznaje te uwagi za własne, bez potrzeby ich ponawiania.

W piśmie zawarto także postulat wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 5 czerwca 2025 roku, sygn. akt I KK 92/25. Również jednak i w tej kwestii wznowienie postępowania jest niedopuszczalne z mocy samej ustawy. Przypomnieć bowiem należy, iż już w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2000 r., sygn. akt I KZP 37/2000, zam. OSNKW 2000, z. 9-10, poz. 78, podkreślono, iż oddalenie kasacji jest jakościowo czymś zupełnie odmiennym niż utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy. Oddalając kasację sąd orzeka jedynie o niezasadności wniesionej skargi kasacyjnej, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. Podkreślono, że z istoty postępowania kasacyjnego wynika, że nie jest też ono postępowaniem zmierzającym do rozstrzygnięcia „o zasadności oskarżenia wniesionego w sprawie karnej” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, lecz postępowaniem zmierzającym do zbadania zasadności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja, wniesionego już po prawomocnym zakończeniu postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego od wielu lat dominuje pogląd, że niedopuszczalny z mocy ustawy jest wniosek o wznowienie postępowania kasacyjnego, gdyż orzeczenie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 k.p.k. Orzeczeniem takim może być jedynie wydane przez Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, orzeczenie następcze o umorzeniu postępowania lub o uniewinnieniu oskarżonego (por. np. postanowienia SN z dni: 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99, OSNKW 2001, z. 7-8, poz. 67, 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00, OSNKW 2001, z. 9-10, poz. 83, 25 listopada 2010 r., V KO 87/10, R-OSNKW 2010, poz. 2369 i powołane w nim orzeczenia, 19 sierpnia 2015 r., IV KO 46/15, OSNKW 2015, z. 12, poz. 104).

W złożonym piśmie odwołano się co prawda do orzeczeń forsujących pogląd odmienny, dopuszczający możliwość wznowienia postępowania kasacyjnego w sytuacji analogicznej jak przedmiotowa, jednak przedstawiana w judykaturze na jego poparcie argumentacja nie jest trafna, a przynajmniej przekonująca na tyle, aby doprowadzić do diametralnej zmiany ugruntowanego postrzegania relacji postępowania kasacyjnego i wznowieniowego, któremu wyraz daje wieloletnie ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym także w składzie poszerzonym – patrz postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22, OSNK 2023/4/20 (por. także postanowienie SN z dnia 30 marca 2023 r., I ZO 76/22, Lex 3511709 czy ostatnie postanowienie SN z dnia 17 października 2024 r., III KO 124/24, Lex 3773330).

Z powyższych względów orzeczono jak na wstępie, kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążając Skarb Państwa.

[J.J.]

[r.g.]